

זבחים ה

משה שווערד

1. ספר חזון איש - סימן א'

טו) ח' א' לעכז בכל עבודות צ"ק כו', משמע דפריך אף אזריקה, וכה ללא ילפינן ש"ק מש"צ י"ל דכוי למד מלמד דש"צ צשמיעת קול כתיב, וחטאת חלב מני' ילפינן, ועוד י"ל דכל דלא אשכחן עיכוז צש"ק צשום עבודה צחטאת, לית לן למילף מש"צ דלמא ש"צ כוי שנוי טפוי. ונראה דשאר עבודות חוץ מזריקה אין שייך כלל ללמוד ש"ק מש"צ דכה אין ש"צ פוסל צשאר עבודות חלה ע"מ לזרוק, וכה צש"ק צעינן למפסל צשאר עבודות אף צמחצ צשחיטה עלמה, ומלחה דלחה צש"צ ליכה למילף מני'.

2. עיין: שיטה מקובצת אות ד'

3. ספר יד בנימין

שם צגמ' ההוא מיצעי לי' מנחתם ונסכיהם צלילה מנחתם ונסכיהם אפי' למחר, לכאן ה' נראה דהדרשא "אפי' צלילה" והדרשא "אפי' למחר" חד דרשא הוא ולא צעי' שתי יתוריס לזה, דאם צלילה כשר גם למחר כשר וכן איפכא, דאל"כ מנ"ל למילף ממנחתם ונסכיהם גם לילה וגם למחר.

4. תוספות הרא"ש מסכת ראש השנה דף ל עמוד ב

ונתקלקלו הלויים בשיר... מיהו תימה אמאי נתקלקלו בשיר והלא בשעת ניסוך היין היה השיר כדאמרינן בכל דוכתא דאין אומרינן שירה אלא על היין, והכי איתא נמי בפ"ב דערכין ויכול להמתין מלהביא נסכים עד הלילה או עד למחר כדאמרינן בפרק הקומץ זוטא דמביא אדם זבחו היום ונסכיו עד עשרה ימים, ובפ"ב דתמורה אמרינן דמנחתם ונסכיהם אפי' בלילה ומנחתם ונסכיהם אפילו למחר, וי"ל דלכתחלה צריך להביא נסכים עם הזבח דאם מביא בלילה אין יכול לומר שירה כדאמרינן בפ"ב דערכין מה כפרה ביום אף שירה ביום ולמחר נמי מיבעיא ליה התם אם טעונין שירה אם לאו ולא איפשיטא, ואפילו את"ל דיכול לומר שירה למחר מ"מ טוב שיביאם עם הזבח כדי שיאמרו שירה על אכילה ושתייה כדאמרינן התם בערכין אכילה ושתייה אמרינן שירה אכילה לחודה לא אמרינן, וההיא דאמרינן מביא אדם את זבחו היום ונסכיו מכאן ועד עשרה ימים דמשמע לכתחלה יכול לעשות כן היינו בקרבן יחיד שאין טעון שירה דאין אומרים שירה אלא על קרבן ציבור הקבוע להם זמן בלבד כדאמרינן בערכין.

5. חידושי הרשב"א מסכת ראש השנה דף ל עמוד ב

ועוד דלכתחלה משמע שהוא צריך להביא הנסכים עם הזבח. וההיא דמביא אדם זבחו היום ונסכים מכאן ועד עשרה ימים ההיא בקרבן יחיד דאין טעון שירה לפי שאין אומרינן שירה אלא בקרבן צבור הקבוע לו זמן כדמוכח התם בערכין.

6. חידושי הר"ן מסכת ראש השנה דף ל עמוד ב

ואפילו תמצא לומר דנסכים הבאין מחמת עצמן טעונין שירה אפי' הכי לכתחילה צריך שיביאם עם הזבח כדי שיאמר שירה על אכילה ושתייה דמזבח כדאמרינן התם על אכילה לחודה לא אמרינן וההיא דמביא אדם זבחו היום ונסכו עד עשרה ימים דמשמע אפילו לכתחילה הני מילי בקרבן יחיד ואין אומרינן שירה אלא בקרבן צבור הקבוע לו זמן כדמוכח בערכין.

7. עיין: שיטה מקובצת אות ט'

8. ספר חידושי בתרא

קי"ג) ה. ואכתי מי ילפא מהדדי חטאת חלב מחטאת מצורע לא ילפא שכן יש עמה דמים אחרים. ואף שכבר דחו כן בלימוד מחטאת נזיר, מ"מ בעל הה"א סבר דשאני חטאת נזיר דכתיב (במדבר ו' ט"ז), ועשה את חטאתו ואת עולתו בלשון אחד, והוי כאילו החמירה תורה שיהא כאילו יש קרבן כפול וחמור הוא, משא"כ בחטאת מצורע דאע"ג דיש ג"כ עולה, מ"מ בחלקים בפסוק בעשייתם כדכתיב (ויקרא י"ד י"ט) ועשה הכהן את החטאת וכפר על המטהר מטמאתו, ואחר ישחט את העולה, ולכן ה"א דלא גידון כקרבן מוחזקת קמ"ל דסו"ס באים בצוותא וזה חומרתו.

9. ספר יד בנימין

שם בגמ'. אלא אמר קרא זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' הקישו הכתוב לשלמים כו' הלכך מנחה משלמים והנך קראי לעכב פי' דבין זשינוי קודש בין זש"צ ילפי' מהיקשא דשלמים דזעי' לשמה למנחה, והנך קראי דושחט אותה לחטאת וכן ולקח מדם החטאת כו' אחיא לעיכובא זשינוי קודש, ועיכובא זש"צ כתיב צוריקה דהיינו וכפר עליו מחטאתו,

ובשאר עבודות זש"צ לעיכובא ילפי' שוב צהיקשא דשלמים מה שלמים לא חלקת בין זריקה לשאר עבודות למנחה אף בחטאת לא תחלוק בין זריקה לשאר עבודות לעיכובא, והא דזעי' עיכובא זשינוי קודש בכל העבודות ליכתוב צחדא ואידך לילף צהיקשא דשלמים מה שלמים לא חלקת כו' כבר עמדו בזה החוס' ד"ה הלכך.

10. בענין פסח שלא לשמו: עיין שיטה מקובצת לדף ב. אות ב'

11. ספר יד בנימין

דף ח' ע"ב בגמ' ת"ר פסח בזמנו לשמו כשר שלא לשמו פסול ובשאר ימות השנה לשמו פסול שלא לשמו כשר. כתבו החוס' דהא דבשאר ימות השנה פסול היינו קודם הפסח דזעי עקירה כו' אבל אח"כ לא מיפסיל, דפסח בשאר ימות השנה שלמים ושלמים לשם פסח קשמיט. ומהו הציאו דאיכא למ"ד סו"פ אלו דברים דזעי עקירה.

והנה הרמז"ס ז"ל לא הזכיר כלל האי דינא דפסח ששחטו לשמו בשאר ימות השנה ובפ"טו מפסוקיה"מ הזכיר רק צפסח ששחטו צי"ד לשמו וכבר התפלל בזה צל"ח לפסחים ס' ע"ב, וכן צ"קרון אוריה" צסוגיין. עוד תמה על מה שלא הזכיר הרמז"ס הדין של פסח ששחטו בשאר ימות השנה לשמו ושלא לשמו דפשיט רבא צפסחים שם דכשר דאחי שלא

לשמו ומפיק מידי לשמו (ומהתם נמי מוכח דפסח בשאר ימות השנה פסול לשמו).

ועיי"ש צל"ח שהעלה דעת הרמז"ס, דפסח בשאר ימות השנה בין קודם הפסח בין לאחר הפסח לא זעי עקירה וכשר אף לשמו, דשלמים לשם פסח קשמיט, ונשען על סוגיא דיומא ס"ג. דפליגי אמוראי שם צפסח ששחטו בשאר ימות השנה צחוץ ופסק הרמז"ס צפי"ח ממעה"ק הלי"צ כרצין דחייב אפי' בלשמו ומשום דרצ אשי דהוא צתרא ס"ל כוותיה. וע"כ הטעם משום דפסח בשאר ימות השנה לא זעי עקירה כלל, ומה ששינוי לקמן י"א. א"ר יהושע אס בשאר ימות השנה שאינו כשר לשמו כו' ה"פ שאינו כשר לכתחילה לשמו כו' עכ"ד צקצרה יעווי"ש.

ואמנם דבריו ז"ל צ"ע דהא מלשון הרמז"ס

12. דף על הדף זבחים דף ח עמוד ב

בגמ': כל דלה' ואפי' לעופות וכו'. וברש"י (ד"ה ואפי' לעופות וכו') כתב: שחטו לשם חטאת העוף ע"כ. וכתב בספר תוספת קדושה אפשר דלאו דווקא נקט חטאת העוף, דה"ה לשם עולת העוף, א"נ אפשר לומר דנקט חטאת העוף משום דמליקתה למטה בקרקע עזרה כמו בשחיטת הזבחים, משא"כ עולת העוף דמליקתה בראשו של מזבח כדלקמן בס"פ קדשי קדשים ולא שייך שישחוט זבח למטה לשם עולת העוף שנעשית למעלה ע"כ.

וכתב בספר שלום רב בשם הגאון מהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל: אמנם זה דוחק, דגם לשם חטאת העוף אין בו שייכות כלל. דזה בהמה וזה עוף, וזה בשחיטה וזה במליקה וכ"ש לשם מנחה דאין לה שום שייכות ודמיון לזבח כלל, אלא פשוט דחד מיניהו נקט וק"ל.

ועי' בהגהות הב"ח שגורס בדברי רש"י עולת העוף, ואפשר לפרש דכוונת הב"ח עפ"י מה דאיתא בכריתות (דף ח' ע"ב) ריח ניחוח לה' איזה דבר שכולו לה' הוי אומר עולת העוף, יכול שאני מרבה אפי' מנחה וכו' ע"ש, הרי חזינן היכי דכתיב לה' אני מרבה עולת העוף ומנחה משום שהם כולו לה' ואין לכהנים חלק בו, א"כ לא יכול לרבות הכא חטאת העוף מתיבת לה', דהא חטאת העוף נאכל בשר לכהנים, ע"ז הגיה הב"ח עולת העוף

13. עיין: שיטה מקובצת אות ז'

14. תוספות מסכת זבחים דף ח עמוד ב

אלא לזבח רבויא הוא - משמע ליה לגמרא שהוא רבויא כדאמר (ב"ק דף סג.) בכל כללא כל רבויא דמשמע ליה לחלק בין כל לבכל כל רבויא דמשמע ליה לחלק בין כל לבכל ה"נ משמע ליה לחלק בין זבח ובין לזבח היילכך וכו' צ"ל ולא באו לחלוק על רש"י אלא בדבר זה דלרש"י לא אמרינן רבויא אלא א"כ יתורא הוא אבל התוס' ס"ל דאפילו אינו יתורא אלא ממשמעות ידעין דהוא רבויא כמו שחילקו בש"ס בין כל לבכל דכל משמע רבויא ובכל משמע כללא ה"נ יש לחלק בין זבח לבין לזבח דזבח שם לכך הוא כללא אבל לזבח פעל הוא דחיינו לזבח ולכך הוי רבויא כפרש"י שהן שני תיבות דבוקות דבוה ל"פ ארש"י דאלת"ה א"כ קיצה מאי פריך ואימא לכל דשחיט ביה וכו' הא הו"ל למימר אי הוה כתיב לזבח כדקאמרת דשלמים לא צריך כלל אלא כמ"ש ודוק:

15. ספר חק נתן

ד"ה אלא לזבח רבויא הוא וכו' שהוא רבויא כדאמר בב"ק (דף ס"ג) בכל כללא כל רבויא דמשמע ליה לחלק בין כל לבכל ה"נ משמע ליה לחלק בין זבח ובין לזבח היילכך וכו' צ"ל ולא באו לחלוק על רש"י אלא בדבר זה דלרש"י לא אמרינן רבויא אלא א"כ יתורא הוא אבל התוס' ס"ל דאפילו אינו יתורא אלא ממשמעות ידעין דהוא רבויא כמו שחילקו בש"ס בין כל לבכל דכל משמע רבויא ובכל משמע כללא ה"נ יש לחלק בין זבח לבין לזבח דזבח שם לכך הוא כללא אבל לזבח פעל הוא דחיינו לזבח ולכך הוי רבויא כפרש"י שהן שני תיבות דבוקות דבוה ל"פ ארש"י דאלת"ה א"כ קיצה מאי פריך ואימא לכל דשחיט ביה וכו' הא הו"ל למימר אי הוה כתיב לזבח כדקאמרת דשלמים לא צריך כלל אלא כמ"ש ודוק:

16. ספר חידושי בתרא

קכ) גמ' אטו חטאת ואשם מי לא מיתאכלי. יש מוקשים קושית הקרן אורה, היכי ס"ד דלהי' חטאת ואשם, היכן מצינו חטאת בכדי, בלי כפרה, ואין לומר דבמחוייב בחטאת מיירי ויצא בו, דהא כל דבר שבחובה אינה באה אלא מן החולין, ותיירצו דצ"ל דס"ד דגוזה"כ הוא גבי פסח דכל דשחיט לי' ליהוי כוותי', דאם עקרו לחטאת יהי' לו דין חטאת. ולכאורה י"ל דה"א כרבא ז., דחטאת מכפרת על חייבי עשה בק"ו, ואין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה.

17. קרן אורה מסכת זבחים דף ט עמוד א

גמרא אטו חטאת ואשם מי לא מתאכלי. יש לדקדק היכי ס"ד דליהוי חטאת ואשם, היכן מצינו חטאת בכדי בלא כפרה, דאפילו מקדיש לכתחילה לשם חטאת אם אינו מחוייב לאו כלום היא. ואי במחוייב חטאת קמייירי, וס"ד דליהוי חטאת ויצא בו ג"כ קשה. הא כל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין (פסחים ע"א ע"א), וצ"ל דאשכחן חטאת בכדי ג"כ, כגון זה הבא ממותר. כמו שוחט לשם חולין דלא עלה לבעלים. ואפ"ה יקרב לשם חטאת, כיון דבא ממותר כי האי. וה"נ ה"א במותר הפסח דיקרב לשם חטאת. אלא דאכתי יקשה הא פסח זכר וחטאת נקיבה. וכן אשם בן שתי שנים ופסח בן שנה. וע"כ צ"ל דס"ד דגוזה"כ הוא גבי פסח דכל דשחיט ליה ליהוי כוותיה, לחטאת יהיה לו דין חטאת וכן לאשם.

1. דף על הדף זבחים דף ח עמוד א

בגמ': מה להנך שכן אין להן שאלה. והקשה חכ"א להגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א: וצ"ל ע דאף בחטאת חלב משכח"ל שאלה, כגון שנתחייב חטאת על שחוטי חוץ, שאם נשאל על אותו ההקדש הראשון, נפטר משחוטי חוץ.

והשיב לו (בספר שיח התורה ע' רלג): מי יימר דבחטאת דשחוטי חוץ פוסל.

2. קהלות יעקב סימן ה

מ"ע שהזמ"ג נשים פטורות, אלא שאילו היו נשים חייבות בשקלים היו מזה הוכחה שגם הם שייכים בחיוב הקרבנות לצור אבל כיון שהם פטורות משקלים שפיר נסתפק הגרעק"א ז"ל לומר דנשים פטורות מהפלה המוספים וכנ"ל.

ויע"ש בטמודי אור שלדד לומר דנשים פטורות ממוסף משום דבאמת כל תפלה היא מלות עשה שהזמ"ג וכה דמחויבות בתפלה מצוה בגמרא ברכות ד"ב ע"ג משום דרחמי נינהו, והר"י בברכות י"א כתבו בזה דתפלה מוסף לאו רחמי נינהו אלא שבה ומש"ה א"ל להתפלל אותה גדבה. ושם נדפס בעת אר"ה עם דעת תורה הגהות מהגאון מהרש"ם ז"ל וראיתי בסי רפ"ו שהביא משם הל"ה ברכות דכ"ו א' שכתב דנשים פטורות ממוסף מה"ט שכתבו דשם העמ"א, וכתב הל"ה דמ"מ יכולות הן להתפלל לכו"ע. ושם הביא דשם הבש"ר דנשים פטורות מהפלה המוספין מטעם שאין שוקלות [אך כידוע טרערו עוצה על אמיתיות הספר דש"ר] והמהרש"ם ז"ל בק' דא"כ כהנים ופחותים מנן כי יפטרו מהפלה המוסף מה"ט דאינם שוקלים ואין לטיין בספר בית ירחק ס"ז, ושז"מ מה"ה ח"צ סימן נ"ה. שם הראני דמ"צ סי ק"ו סק"ד שהביא דברי הל"ה הנ"ל וכתב שבמג"ג פסק דחייבות ע"ש.

סימן ה

בהא דבקדשים בעינן שנה עליו הכתוב לעכב

ד"ד ע"כ בחר דילפינן מקראי דין שינוי קודם לקשינן ואימא היכא דשחיט שלא לשמן ליפסלו וזתוסי ד"ה ואימא הקשו תימא הא צכל דוכחא צעינן בקדשים שינה עליו הכתוב לעכב ע"ש וצעמ"ק אות י'

צ"ש חוסי כר"פ ז"ל. וכתשבת חת"ם חתו"מ צהשמות סי' ר"ד כתב בגאון ר"ד דייטש ז"ל לתרץ ע"פ דברי הריטב"א ז"ל ציומא כ"ג דנרצא דמפרש קרא דואל יבא וכו' כי צענן וכו' לאזכרה שלא יקטיר בלא מעלה עשן א"ל שנה עליו הכתוב לעכב, דוקא בדכתיב בלשון מלות עשה צעינן שנה עליו לעכב ע"ש שכתב כיון דאיכא אזכרה מכו צענן למעלה עשן ממילא משמע שהוא מעכב וכו' זה ברור טכ"ל *), והשתא לפי"ז כ"ג הכא צמחשבת שנוי קודם כיון דאיכא אזכרה דלא יחשב כמצוה צהרמב"ם ז"ל פ"ח מפסוקי"ק דכל המחשב מחשבה שאינה נכונה עובר בל"ה ממילא א"ל בזה שנה הכתוב לעכב, אלא שנסתפק הגרד"ד ז"ל שם דאולי על מחשבת שלא לשמה לא קאי אזכרת לא יחשב [רק צמחשבת חוץ לזמנו וכיו"צ דפוסל את הקרבן] ותמיכתי שלא הביא דברי רש"י ז"ל ריש זבחים שכתב אה"א דנדבה מי שרי לשנויי דעובר בלא יחשב [אך בפרש"י ז"ל ריש מנחות פירש גדבה מי שרי לשנויי הא כתיב ואם זבח שלמים קרבנו שחאה זביחה לשם שלמים וכבר העיר בגליון שם צסתירת דברי רש"י ז"ל והאחרונים פלפלו בזה עיין טה"ק].

והחת"ם ז"ל השיב דודאי מחשבת שלי"ש אינו באזכרת לא יחשב לפמ"ש הרמב"ם ז"ל שם רפ"ח מפסוקי"ק מפי השמועה למדו שבכלל דין זה [דלא יחשב] שלא יפסיד הקדשים צמחשבת שברי זה דומה למטיל מום בקדשים ע"ש וא"כ ז"ה אלא צמחשבת חוץ לזמנו וחוץ למקומו דפוסל את הקרבן ומפסידו אבל צמחשבת שלי"ש דהקרבן כשר אין כאן מפסיד הקדש רק מפסיד לצעלים שלא עלתה להם לחובתן עכ"ד ע"ש [ודבריו ז"ל צ"ע דמדברי הרמב"ם ז"ל פט"ו מפסוקי"ק כ"ג מוכח דגם

* והכי תשמע לכו"ר צמחשבת דכ"ט ב' ת"ר לא ישים עלי שנון ואם שם פסול ע"ש.

במחשבת שלישי קטבר בלא יהשז שכתב שם
 חסור לחשוב מחשבת שאינה נכונה כמו
 שיתבאר וביינו מה שיתבאר בפ"ה דאיכא
 איסור לא יהשז כמ"ש הכ"מ, ושם פע"ו
 מיירי בהדיא במחשבת שלא לשמה כדמסיק
 לפיכך וכו' ע"ש, וע"כ ז"ל דגם זה שבמחשבת
 שלישי לא עלו לצטלים מקרי מפסיד קדשים
 שמגרע כח הקרבן ומפקיע ממנו תורת כפרה
 או תורת קרבן חובה וכלל מפסיד קדשים
 הוא.

אלא שרדיין קשה עובא בזה דמסיק
 הרמב"ם ז"ל שם בפע"ו, לפיכך [כיון
 דחסור לחשוב מחשבת שאינה נכונה
 בקדשים] זכה ששחטו שלא לשמו וכו' הייב
 להשלים שאר עבודות לשמן והוא כדאמרי
 ריש מקילתין וגדבה מי שרי לשנויי בה זה
 ל"ע דלטעם הרמב"ם ז"ל שהאיסור מחשבת
 הוא משום הפסד קדשים הא כיכא דכבר
 חשב שלישי בשעת שחיטה כבר נדחה הקרבן
 מחורה עלו לצטלים ושוב מה שמחשב אח"כ
 שלישי אינו שום הפסד בהקרבן ואמאי אכור.
 ונראה בזה דמ"מ אותה מחשבת נקראה
 מחשבת המפסדת כיון דבקרובן שלא חשב
 בו עדיין מחשבת פסולה ראויה אותה
 מחשבת לפסול לענין שלא עלו, וכל מחשבת
 שבכחה לפסול קרבן כשר אסרה תורה וכעין
 דקסבר ר"מ דמטיל מום בצע"מ לוקה ח"פ
 שאינו מפסידו כלום כיון שטכ"פ מעשה זו
 הוי מעשה המפסדת בקרבן תם וח"פ דאין
 קי"ל כחכמים דמטיל מום בצע"מ פטור
 כמ"פ הרמב"ם פ"א מאיסורי מצבה ה"ה
 מ"מ התם אין הטעם משום דכבר אין מום
 השני מפסיד מאומה, אלא הטעם משום
 דכבר אין החפלא של קרבן בכלל איסור זה,
 דלא גאסר לעשות מעשה המפסדת אלא
 בקרבן שעולה לראון וכדדרשינן טעמא דרבנן
 במנחות דף ג"ו ע"ב מדכתיב תמים יהי
 לראון, וכל שאינו ראוי להיות לראון אין בו
 איסור מטיל מום [אפילו לכשילוייר שמפסידו
 במום זה יותר] אצל בקדשים שכבר חישב בה

שלישי ח"פ שכבר אין מחשבת השני מקלקל
 כלום מ"מ כיון שהקרבן אכתי עולה לראון
 וקרובין צ"י תמים יהי לראון אית צ"י איסורא
 לעשות מחשבת הראויה לקלקל קרבן הגון
 ח"פ שעכשיו אינו מפסיד כלום. ושוב
 השגתי ספר טכ"ק וראיתי שכתב כעין מש"כ
 עיי"ש/ועכ"פ הא מדברי הרמב"ם ז"ל פע"ו
 מבואר דגם במחשבת שלישי איכא ל"ת דלא
 יהשז וכדכתב ג"כ רש"י ז"ל ריש זבחים ואתי
 שפיר תירון הגרד"ד ז"ל דלפמ"כ הריעב"א
 ז"ל דבמקום דאיכא ל"ת א"ל שנה עליו
 הכחוש לעכב שפיר מקשינן ואימא כיכא
 דשחיט שלא לשמה ליפסלו.

אלא שטיק דברי הריעב"א ז"ל קשין עובא
 מסוגיות ערוכות כמו שהקשה
 השט"מ ריש הלכות ק"פ דבמנחות ד"ע
 ע"ב אהא דא"ר כל מקום שהחזיר הכחוש
 במנחות אינו אלא לעכב מהקיף לה ר"ה
 הרי מלח דלא תני צ"י קרא ומעכבא דתניא
 וכו' ומאי קושיא הא במלח איכא אזכרת
 לאו דלא תשבית מלח ולהריעב"א ז"ל הא
 במקום דאיכא אזכרה א"ל שנה לעכב וכן
 במנחות דנ"ג גבי לא תאפה חמץ מהקיף
 לה רבינא ואימא לא תאפה חמץ למיקם
 גבירא בלאו בעלמא ואפסולי לא מיפסל וכו'
 הרי להדיא דגם במקום ל"ת צעינן קרא
 מיוחד לעכב והן קושיות עלומות וע"י צמ"כ
 בזה השט"מ והח"ס שם בזה.

ובלעג"ד בזה ע"פ מש"כ הרמב"ם ז"ל
 בקדושין דל"ד דאהא דתנן כל
 מ"ע שהזמ"ג נשים פטורות וכל מ"ע שלא
 הזמ"ג נשים חייבות ת"ר איזבו וכו' ואיזבו
 מ"ע שלא הזמ"ג מזוזה מעקה אבידה
 ושלוב"ק והקשו בתוס' הא צמטקה אבידה
 ושלוב"ק איכא נמי ל"ת דצמטקה כתיב ולא
 תשים דמים בביתך ובאבידה כתיב לא תוכל
 להתעלם ובשלוב"ק כתיב לא תקח וא"כ
 אפילו אילו הוי בני מלות מ"ע שהזמ"ג נמי
 היו נשים חייבות מחמת הל"ת ע"ש בתוס'
 והרמב"ם ז"ל שם תירץ דטיק מלוותן של

תאפה צאה להזכיר שלא לבעל את העשה דמאה תהי ואין הלאו כולל יותר ממה שכלול בהעשה ולכן שפיר תקשינן ואימא לא תאפה חמץ למיקס בלאו ואיפסולי לא מיפסל [וידעתי שיש עוד לפלפל בזה וקארחי והמעיון יבחר ויקרב].

ולפ"ז שפיר יש לקיים הירוח בגרדי"ד ז"ל הכא בכה דאקשי ואימא היכא דשחיט שלא לשמן ליפסלו, והוא עפ"י מש"כ האחרונים ז"ל ומהם המנחת ברוך בסיומן ג' דגבי קדשים לא הזכיר תורה כלל לעשות לשמה וכל בני קראי דזבח שלמים שתהא זבחה לשם שלמים לא אחי אלא לדיוקא להזכיר שלא יחשוב שלא לשמו [והא דאמרין עטמא משום דסתמא לשמה קאי כ"פ מאחר דממילא סתמא לשמה קאי סברא הוא דלא צא הכתוב להזכיר שיעשה לשמה וכל כוונת הכתוב הוא רק לדיוקא שלא יחשוב שלי"ש עיי"ש, ועיון מש"כ לעיל בסיומן צ"ו, ולפי זה לא נמלא כלל אזכרת עשה דקום ועשה בדין לשמה רק אזכרת מניעה ללמוד מקרא דזבח שלמים שלא לחשוב שלי"ש וכן איכא אזכרת לא יחשב, וכל כה"ג דליכא מי"ע דקוי"ע רק אזכרת מניעה שפיר אי"ל קרא לעכב להריעצ"א ז"ל ומשוי"ה תקשינן ואימא היכא דשחיט שלי"ש ליפסלו.

והשתא דאחינן להכי י"ל עוד דאפילו אה"ל דאזכרת לא יחשב לא קאי אמחשבת שלי"ש רק אמחשבת חוץ לזמנו וחוץ למקומו דפוסל את הזבח וכמו דמשמע מדברי הרמב"ן ז"ל בספר המאורות במאות שהשמיט הרמב"ם ז"ל אשר רמזו המלי"מ פי"ה מפסוקהמו"ק, מי"מ שפיר י"ל דכאן אי"ל שנה לעכב, לדברי המנח"י דטיקר קרא דזבח שלמים דאחי לדין לשמה אינו אלא בגדר אזכרה של מניעה שהוא אזכרה שלא לחשוב שלי"ש וי"ל דלהריעצ"א ז"ל לאו דוקא באזכרת ל"ת אלא הי"ה באזכרת לאו הכא מכלל עשה כיון שעכ"פ צא הענין בהוראת אזכרת איכור אין צוה כלל דענין שנה

מעקה אבדה ושלוח הקן הוא העשה, והל"ת לא צאה אלא לחזק העשה ולהזכיר שלא יעברו על העשה, ואילו היו הנשים פעורות מהמ"ע ממילא גם מחמת הל"ת לא היו מחוייבות שאין הל"ת אמורה אלא להזכיר על מה שמחוייב מחמת העשה ע"ש כי לא העתקתי הלשון רק התוכן וכ"כ הריעצ"א ז"ל בקדושין שם צ"ע רצונו הגדול והוא הרמב"ן ז"ל.

והזיבן מזה דאע"פ דכל ל"ת שהזמן גרמא נשים חייבות מי"מ בל"ת הבאה להזכיר על קיום עשה שהזמ"ג היו פעורות כיון שאינם באזכרת העשה והל"ת לא צאה לחדש איסורין אלא צאה להזכיר על קיום העשה ואין בכלל הל"ת אלא מה שאמור בהעשה. וי"ל דה"ג לענין מה שבי הריעצ"א ז"ל דלא נאמר כלל דלריך שנה לעכב אלא צמ"ע אבל באזכרת ל"ת אי"ל שנה לעכב, דכל זה שייך היכא דאיכא ל"ת בלבד כהביא דואל יבא וכו' כי צענן, דלרבה אין זה אלא ל"ת וליכא התם עשה וכל ל"ת אמורה לעכב אעפ"י שלא שנה הכתוב, אבל בהביא דלא תשביח מלה שכתוב וכל קרבן מנחהך במלה תמלה ועל כל קרבנך תקריב מלה ועל זה צאה הל"ת ולא תשביח מלה אין הל"ת אלא לחזק את העשה שלא יעבור על מה שנתחייב בהמ"ע וכיון שכל מי"ע אינו לעכב בקדשים אלא אם כן שנה הכתוב, ממילא גם הל"ת אינה לעכב כיון שאינה צא אלא להזכיר על העשה, וכמו שהתם אמרין דאעפ"י דכל ל"ת כולל איסור גם לנשים מי"מ ל"ת הבאה לחזוק העשה אינו כולל נשים כיון שאינו אלא אזכרה על מה שמחוייב מחמת העשה ה"ג הכא נאמר דאעפ"י שכל ל"ת כולל לעכב מי"מ ל"ת הבאה לחזוק העשה אינו כולל יותר ממה שמחוייב מלד העשה ומלד העשה הא אינו לעכב כל כמה דלא תנא צ"י קרא, וכן כה"ג בלא תאפה חמץ חלקם שכתוב שם מלות האכל וצפרשה ויקרא כתיב במנחה מלה תהיה, אם כן יש לומר דהל"ת דלא

לעכב ועיון מש"כ מענין זה בחלק פסחים סימן מ"ו צענין עשה דהשלמה, וכל דצרינו בסיומן זה אינו אלא לפתולה ולהעיר ועדיין אין סדורים ברורים אללי, וע"י חזו"א נגעים ס"י סק"כ שכתב לדון דכלל התורה כולה צענין קרא לעכב כדמוכה מיצמות ק"ד לענין קריאה וריקקה וצמארע וזר במנחות י"ע ושם כ"ז א' לענין שמעכבים זה את זה בלולב וצמארע כ"ו וגבי צכורים דהגהה מעכבת צענין לזה קרא וע"ש בחזון איש, [ושו"מ צבי"ל ח"א סוכה ל' ע"ש מ"ש בדברי הריעצ"א ז"ל].